

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint TELEFON 14 SZ.	Főszerkesztő ZSUPANSZKY LYUBOMIR Főmunkatársak KISS GYULA	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK BERCSÉNYI JÓZSEF	Megjelen vasárnap Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K
--	--	--	--

Mihajlovits Cornél

Bácsbodrog vármegye alispánja.

Még fél éve sincsen, hogy a kormány bizalmából e vármegyének fenkölt gondolkodásu, szintiszta jellemű minden szépért és nemesért buzgó tisztikarának legelső tisztviselője a főispáni méltóság díszes állásába jutott — és ime ismét ugyanezen tisztikarból választotta a vármegyei törvényhatóság egyhangu bizalommal és meleg szeretettel főispánunk méltó utódját alispánjának: Mihajlovits Cornél vármegyei főjegyzőt.

Ezzel a választással vármegyénk törvényhatósága fényes pidesztált emelt a szabadeivőségnek a jövő számára, mert lerombolta véle a hazafiság meg a közjó szolgálatában azokat a feszélyező társadalmi válaszfalakat, melyek rendszerint vallási és nemzetiségi elszigetelő kiváltságokat vonnak az érdemnek és igazságnak mérhetlen kárára és a kölcsönös megbecsülés és szeretetnek rovására; de másrészt csak fokozta és istápolta ezzel a magas színvonalon álló megyei tisztikarnak nemes ambícióját is.

Hogy kicsoda Mihajlovits Cornél? azt e vármegyében külön ismertetni felesleges, mert kristálytisztá egyéni-

sége régóta ismeretes mindannyiunk előtt, — hisz kora ifjúsága óta ugyszólván — szemünk előtt fejtette ki ezt a tiszta, mindig felette rokonszenves és önzetlen tevékenységet, mely nemcsak barátainak és tisztelőinek számát gyarapította nap-napután, hanem méltó részesévé is tette e vármegye legszebb bizalmára.

Tudjuk, hogy hosszú vármegyei pályafutása alatt, úgy is mint vármegyei aljegyzőt, szolgabírókat majd mint a zsablyai és az újvidéki járás főszolgabíróját, ezután pedig mint a kölpényi kerület országgyűlési képviselőjét és legutóbb mint e vármegye főjegyzőjét is mindig a legtisztább hazafiság és a legnemesebb ideálok sarkalták és irányították utjain.

A vármegyei törvényhatóság egyhangu bizalmából most oda jutott, hogy azok legszebb és legnagyobb részét vármegyénk és községeink javára beválthatja.

Mi a legnagyobb bizalommal tekintünk jövő működése elé, mert ismerve szép multját, tudjuk, hogy e díszes állásban még fokozottabb tevékenységgel fogja szolgálni vármegyéje javát azon nagyszabásu programja alapján, amelyet a törvényhatóság színe előtt vallott és hirdetett.

Az alispánt lelkes ovatio mellett sok rokonszenvvel, szeretettel és tisztelet-

tel üdvözölte a törvényhatóság nevében Schmausz Endre nyugalmazott főispán és a tisztikar nevében pedig Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró. A vármegyei jegyzői kar is külön ünnepelte alispánját hivatalában, ahol a szorongásig megtelt teremben Kiss Gyula egyleti elnök meleg szavakkal üdvözölte.

Kisdednevelők munkája.

A „Bácsbodrogvármegyei Kisdednevelőkör“, mint a Kisdednevelők országos Egyesületének egyik vidéki fiókköre f. é. nov. 19-én tartja meg alakuló közgyűlését Óverbászton. Úgy az alakulás, mint a kör neveléstudományi munkája iránt nemcsak megyénkben, de Erdélyben, a messze Szepességén, a kultuszministeriumban és a testvér körökben is igen nagy az érdeklődés.

Az alakuláson megjelenik Faragó János megyei kir. tanfelügyelő, Csapó Kálmán kir. s.tanfelügyelő, dr. gróf Csáky Gusztáv orsz. képviselő, a szepesi kör elnöke és igen valószínű, hogy dr. Kacskovity Mihály ministeri tanácsos is. A kör munkájának irányát Takács-Berényi Ilona Óverbászi áll. kisdednevelő ad. Ő írta meg az alapszabálytervezetet is, melyet előad

Vámbéri ifjúsági küzdelmei.

— Ahogyan maga elbeszéli —

A szegény zsidógyerek, ha tanulni akar, mit tehet? Elmehe házitánitónak. Első helyem Rózenberg úrnál volt Kutjevóban, Szlavóniában. Jó szobám, kitűnő kosztom volt s minthogy nagyjában csak hat órát tanítottam, elég időm volt még ahhoz is, hogy teljes erőmből folytathassam tanulmányaimat, melyeknek itt szabtam először határozott irányt, mert miután megtanultam valahogy egy csomó európai nyelvet, a törökre mentem át s ezáltal figyelmemet a Keletre fordítottam. Az a tudat, hogy nem jártam rendszeren iskolába, sok lelkiismereti furdalást okozott nekem, mert a magam megbocsájthatatlan hanyagságából történt, hogy kétszer is elmulasztottam megőrizni azt a 16 forintot, amivel kivehettem volna iskolai bizonyítványomat. Könyörtelen szemrehányásokkal illettem, semmirekellőnek neveztem magamat, s elhatároztam, hogy ezentúl szakadatlan buzgalommal fogok dolgozni, felhasználom minden percemet s a fokozott szorgalommal helyrehozom a multat. Tuláságos megbánásomban annyira mentem, hogy könyveimre, iróasztalomra, szobám falaira — török betűkkel, nehogy más megérthesse, — ily szavakat írtam: „Légy állhatatos!“ „Szégyeld magad!“ „Dolgozz!“ Ezek a felszólítások arra voltak szánva, hogy sarkaljanak s folytonosan figyelmez-

tessenek arra, hogy ne essem ismét ugyanabba a hibába.

Annál is könnyebben megtarthattam ezen erős elhatározásomat, mert nyelvészeti tanulmányaimban már túl voltam azon, hogy egyes részleteket csak tisztán mechanikailag jegyezsek meg magamnak, — képes voltam ekkor arra a nagyobb szellemi gyönyörűségre, hogy idegen irodalmak klasszikus műveit olvassam. Ez szabad óráimat nagy élvezettel töltötte el. Vajjon a falusi élet magányossága okozta-e azt, hogy a munka valósággal pihenésemmé lett vagy pedig az a tudat, hogy más nemzetek ezen remekíróit eredeti nyelven tudom olvasni? Elég az hozzá: az olvasásban való gyönyörűségem korlátlan volt; minden gondolatot isteninek tartottam, minden metaphorát a költészet valóságos gyöngyének. Olvasásomat, de még inkább szavalásomat minduntalan megszakítottam csodálkozást és bámulatot kifejező felkiáltásokkal s a különféle szövegek szelét mind befődték szenvedélyes elragadtatásomat bizonyító megjegyzéseim és magyarázataim. Ama művek, melyek akkoriban leginkább tetszettek nekem, a következők voltak: „The Sasons“ Thomsontól, Voltaire „Henriade“ja, Petrarca szonettjei s mindenek fölött Tassó „Gerusalemme Liberata“ja. Órák hosszat le tudta kötni azon egyszerűen és szépen elmondott szerelmi hőstettek, órák hosszat tudtam élvezni az évszakok változásának kitűnő leírását. A Jeruzsálem

falai előtt lefolyó csata leírása, Thomson gyönyörű fejtegetései egyforma vonzó erővel bírtak rám nézve. Mikor a „Henriade“ot olvastam, különösen IV. Henrik hősi alakja ragadta meg figyelmemet; Petrarca szonettjei viszont csendes tolmácsai valának a ház legidősebb leánya iránt érzett ébredező szerelmeknek s szívesen felcseréltem volna Laura nevét Emiliáéval, ha ebben a ritmus és a „mama“ argus szemei meg nem akadályozták volna. Tassó hallhatatlan eposza óriási vonzóerőt gyakorolt fiatalos képzeletemre. Legjobban szerettem házon kívül, távol minden emberi hangtól olvasni, mert ez illett csapongó képzeletemhez; amíg az idő engedte kedvenc helyem egy domb teteje volt a falun kívül, ahol egy nagy cseresznyefa árnyékolt be s hallhattam a közeli patak zugását. Kora reggel s este öt és nyolc közt ott szoktam volt időmet tölteni kedvenc költőim társaságában. Ott ismételttem Petrarca szonettjeit, szememet arra a házra szegezve, ahol Emilia lakott. Ott szavaltam Tassómat féktelen lelkesedéssel s ott történt velem az, hogy egy délután annyira elmerültem abba a részletbe, hol a költő a mórok csatáját Jeruzsálem előtt villámcsapáshoz és menydörgéshez hasonlítja, hogy észre sem vettem azt a vihart, mely az én fejem felett volt keletkezőben, nem hallottam a menydörgést s nem vettem észre a villámot, míg csak egyszerre föl nem ébresztett önkívületemben a szakadó

Halmos Andor szepesi kir. s.tanfűgyelő, a kisednevelés jeles munkása, akit a kör ez alkalommal ünnepelni is fog, mint az első országos kisednevelői kiállítás létrehozóját és egy ezüst tollszárral, melyben aranytoll van, tünteti ki. Ballai Károly a magyar Gyermektanulmányi Társaság múzeumának nagy tudású titkára előadást fog tartani, — Gyermektanulmányozás a kisednevelésben — címmel. A megyei kisednevelőkön kívül a körnek már sok jeles tagja van, a többek között Hattyas Lajos egyetemi magántanár és Nagy László budapesti tanítóképző igazgató, az országos közoktatásügyi tanács tagja.

Az alkalom alkalmával a lőcsei orsz. kisednevelői kiállításon kitüntetések nyert kisednevelők elismerő okleveleiket ünnepélyesen fogják megkapni. A kitüntetettek között van a kisednevelésügyi buzgó támogatásért Kiss Gyula Óverbázi jegyző, felügyelőbizottság elnöke is.

Meg kell még említenünk, hogy Óverbász község minden tőle telhetőt megtesz az alakulás érdekében, hogy méltóképpen hozzájárulhasson e kultur mozgalom első sikeréhez.

Alakulás után a kör átrándul Szegedre, hogy özv. Székely Gáborné, a legmagyarabb kisednevelő országos ünnepeltetésében részt vegyen, akit a király 40 éves működése után az Erzsébetrenddel jutalmazott meg.

A reklám.

Rég elmúlt már az az idő, a mikor azt tartották, hogy „a jó bornak nem kell cégér.” Ennek okát nemcsak a jó Isten tudná megmondani, hanem az a sajnos valóság leginkább, hogy már talán nincs jó bor s azért kell a cégér a rossz bornak.

Annyi tény, hogy kézzel fogható bizonyossága van is a kereskedelmi és üzleti életben a reklámnak. Egész üzletággá, kereset foglalkozássá lett

eső, melytől egészen bőrig áztam. Gyakran annyira megfőledkeztem mindenről, hogy hosszú beszélgetéseket tartottam madarakkal, virágokkal vagy levelekkel s abba sem hagytam addig, míg valami arra menő ember meg nem szakította gondolataimat. Mindig a legféltreesebb helyeket választottam kedvenc tanulmányaimnak, mert ott biztos voltam abban, hogy senki sem fog zavarni. Oly módon, virágos képzeletem világában élve s hevítve a lelkesedés és képzelet tüzetől, kezdem építeni a jövő fellegvárát. Ama hét nyelvhez melyet már beszéltem, járult még egymásután a spanyol, dán és svéd, melyeket aránylag rövid idő alatt sajátítottam el, de mégis elegendőképen ahhoz, hogy ezen országok irodalmi termékeit élvezhessem. Duskálódtam Calderon, Gascilazo de la Vega, Anderson, Tégnér és Atterbon költészetében, de egyszersmind állandóan haladtam a törökben is. Lelkesedésem a tanulás iránt s folyton növekvő emlékező tehetségem valóban csodákat vitettek velem végbe. Valahányszor olvasmányaimban oly szókra akadtam, melyek jelentését nem ismertem, leírtam őket s megtanultam könyv nélkül; kezdetben csak tízet-husztat egy nap, de fokozatos haladással odáig jutottam, hogy nyolcvanot, sőt százat is sikerült megtanulnom de meg is jegyeztem. Erős akarral majdnem mindent keresztül vihet az ember ifjúsága hevében. Sok hibát követtem el, az igaz és sokszor le kellett bontanom, amit már felépítettem; több ízben rossz

a hirdetés és gyakorlati hasznát, anyagi eredményét elismerik. És ebben senki sem talál kivetni valót, egész természetesen tartja, mert hiszen az üzleti forgalom megteremtésének feltétele az, hogy az eladónak árui minél nagyobb körben találjanak vevő közönségre és hogy minél többen tudják meg azt, a mi a természeténél fogva többekre tartozik.

Mégis vannak bizonyos életpályák és foglalkozások, amelyeknél ha nem is tételes törvénybe, hanem ha az általános közfelfogásba ütköznek az, ha cégerezés, hirdetés és reklám tárgyául szolgál. Nemcsak visszatetsző, hanem egyenesen megbotránkozató is lenne, ha például az ügyvéd, orvos és különösen a bíró a közhírré tételnek bármiféle nemét vagy faját választaná és alkalmazná abból a célból, hogy minél több ügyfele, még több paciense avagy elismert neve és tekintélye legyen. Az ilyen reklámozás az, a mi árnyékot vet a felmerült esetek által egy egész karra és rendszeré válván, alkalmas megrontani egy egész testület erkölcsi jó hírnevét.

Sajnos azonban, hogy ezek a tünetek és jelenségek napjainkban már nem szórványosak. A nagy közönséget, de különösen az egész emberiséget érdeklődő újabb tudományos felfedezések, különösen az orvosi szakban, már-már amerikai színezetet öltöttek magukra e szünet nélküli hirdetés és foglalkozás révén.

De így van ez a kenyérkereseti foglalkozások más terén is. S bizonyára napról-napra hallunk bűnügyi dolgok szellőztetéséről, olvasunk hasábokra terjedő közleményeket, melyeknek utolsó accordja az, hogy a védelmet X. vagy Y. ügyvéd vállalta el. Vagy hogy éppen elfogulatlanak ne látszassunk úgy fővárosi, mint a vidéki lapokban következetesen előfordul ennek vagy annak a bírónak a neve, a ki talán a legjelentéktelenebb dologban is kötelességszerűen eljárni tartozik.

ösvényre kerültem, de mindig megvigasztalt az a tudat, hogy nem pazaroltam el időmet s nem pocskóltam el ifjúságom drága éveit. Ebben a tudatban bátran a szemébe mertem nézni a jövőnek, bármily bajokat hozzon is az élet tükés útjain, támadjanak bár azok véletlenül, akár a magam hibájából.

Idylikus nyugalommal s gondtalan életem boldogságának a szlavonai hegyek e gyönyörű völgyében hirtelen vége szakadt s 18 hónapos tartózkodásom után Kutyevóban szép mosolygó egemet ismét elsötítették a a tornyosuló felhők.

Mint tanító megtettem kötelességemet, mint nevelővel is meg volt elégedve Rózenberg úr, de a fiatal ember viselkedését kifogásolhatóknak találták és károsnak azon fiatal nőre nézve, kinek jó pártit kellett csinálnia. Mint már felemlítettem, tekintetemet talán kelletlenül gyakrabban szegeztem Emilia kisasszony ragyogó szeméire; s bár ő nagyon is vigyázott arra, hogy ne bátorítsa föl semmivel a szegény sánta tanítót, a szülők mégis jónak látták, hogy elküldjenek. A közvetlen ok, mely ezen elhátározást sietteté, ha jól emlékszem, egy írólecke volt. Midőn ugyanis észrevettem, hogy Emilia kisasszony némely betűt nem formál egész helyesen, megfogtam a kezét, hogy én vezessem. Hanem egyszer a szükségesnél jobban megnyomván a kis kövér kezecskét, a fiatal leány felugrott, haragosan végig nézett rajtam s kiment a szobából. Ezzel sorsom el volt döntve s elbocsájtottak.

Mi tagadás benne, ez sehogy sincs jól. Nincs jól azért mert, a hirdetés és közlemények az orvos, ügyvéd és bíró nevével összekötött rész célzatos, irányzatos; egészen megtévesztésre szolgál. Eszköze, módja csak annak, hogy ily módon X-nek vagy Y-nak a neve a nagyközönség fülébe lopódzék, ott megragadjon és a nyomtatott betű varázserejével hatva azt a feloluló gondolatot erősbítse meg, hogy X. vagy Y. nem közönséges, átlag, tucat ember, hanem kiváló a többi közül; talán tekintély számba is megy. Ezt a tekintélyt azonban nem külső formájában kell érinteni, hanem anyagiakkal összekötve gyümölcsötetőnek felismerni és ily módon reá jövünk, hogy a reklám csak arra szolgál, hogy a híresztelt vagy épen kiserkesztett nagyobb jövedelemre és ezáltal kedvezőbb anyagi jólétre tegyen szert, mint azok, kik kevesebb tanulmánnyal, szorgalommal és tudással működnek ezen vagy azon a pályán, de hiányzik bennük az üzleti élelmesség és ügyesség, hogy képességüket a maguk javára kamatoztassák.

Ez az oka, hogy az orvosi és ügyvédi testületek megkisérelték visszahoztatni ezt az áramlatot abba a mederbe, a honnan kicsapott és minden tudomásukra jutott esetben fegyelmi eljárást indítsanak azok ellen, a kik üzletszerűen gyakorolják a közbizalom rovására menő reklámozást. Persze vajmi nehéz ennek a beigazolása. Hiszen elég közel vagyunk a Balkánhoz, hogy nálunk is ismerjék azt a török közmondást, hogy „Allah kezei hosszúak” s bizony-bizony annyi érdek átszötte, a társas élet teremtette viszonyok mellett ellenőrizhetetlen, hogy, bizonyos nevek micsoda uton és módon szerepelnek a nagy nyilvánosság előtt. A birói kar részéről ilyen célzatok egészen ki vannak zárva. Ez természetes is. Bizonyos ideális felfogástól eltekintve ez már azért is lehetetlen, mert e kar tagjainak az előhaladása kizárólag a felügyeleti hatóságoktól függ, kiket meg nem téveszt a reklám és könnyen felismerik az érdekeltséget.

Nemcsak feltenni hanem hinni is kell, hogy alkalmazott megtorló eszközök elégségesek lesznek a járvány-szerű tünet megakadályozása és a reklámnak ilyen felburjánzását mihamarabb gyökerestől kiirtja majd a becsületes munka elismerése és méltánylása, amely egyaránt érdeke minden embernek aki csukott szemmel járni nem akar, avagy előbb-utóbb kitörli szeméből az oda hintett port, amely a mesterségesen táplált reklám által arcába csapódott.

HIREK

— **Eljegyzés.** König Rezső Budapestről eljegyezte Kulán Lederer Miczi úrlányt, Lederer Gusztáv kir. ítélő táblabíró leányát.

— **Eljegyzés.** Bétsch Ádám földbirtokos eljegyezte Hinkel Zsuzsikát Óverbázon.

— **Eljegyzés.** Rencz Ferenc kulai iparos eljegyezte Pécsy József földbirtokos leányát, Viktóriát, Kulán.

A tüdőbetegek Szanatóriuma egylete kulai helyi bizottságának felkérésére folyó év Mindszentek- és Halottaknapján a kulai rk. templomban és kath. valamint prot. temetőben a kulai hölgyek perselyekben gyűjtést rendeztek, melynek eredményeként a temetőben 92·76 K, a templomban pedig 30·43 K, összesen 123·19 K gyűlt össze, — mely összeg a helyi bizottság pénztárnoka által rendelkezése helyére, tudniillik a központba elküldetett.

A helyibizottság ez okból kedves kötelességét teljesíti midőn ezennel meleg köszönetet mond mindazon nemesszívű adakozóknak akik a szegény tüdőbetegek gyámolítására alakult Szanatórium költségeihez ily szép összeggel járultak és őszinte háláját fejezi ki ama kulai hölgyeknek is akik a humanitárius célra fáradságot nem kímélve gyűjteni kegyesek voltak.

† **Várossy Gyula** kalocsai érsek temetésén a vármegye törvényhatósága képviselőiben Vojnits István főispán vezetése alatt résztvettek Mihajlovits Kornél alispán, Skultéty Ferencz árvaszéki elnök, Mikosevits Kanut, Falcione Árpád országgy. képviselő, Koller Oszkár főszolgabíró, Kleiner Lajos főjegyző, Csernyus Pál ügyész, Kiss Gyula jegyző egyleti elnök, Tomanovits György, Szommer József, Lackovits Károly és Huszág István jegyzők.

— **Felülfizetés.** A kulai iparos dalárda által m. hó 30-án rendezett dalestélyen felülfizetni sziveskedtek: Heincz Nándor 5 K. Schmidt Jakab vendéglős és Dévai Pál 2-2 K. Regécz Illés, Bauer János, Molnár István, ifj. Halász János, Juhász Albert, Barna Mátyás, Stolz Károly Kovács Mihály, Schreier Zsigmond és Beiszmán Sándor 1-1 K. Kocsis József, Vass Rezső és Fara-ragó fővigyázó 50-50 fill, mely adományokért ezuton mond köszönetet a dalárda elnöksége.

— **Nyugtázás.** A József Kir. Herceg Szanatorium javára Szegő József gyűjtőívén adakoztak: Juhász Albert 1 K. Zöldkerti asztaltársaság 1·70 K. Schmidt F. tanító 30 fill. Neszt Rezső és Knézy Máté 20-20 fill., összesen 3·40 K. Rendeltetési helyére küldetett.

— **Kinevezés a vármegyénél.** Vojnits István főispán Schram János díjnokot központi írnokká kinevezte.

— **Adóhivatalt Bácsalmásnak.** Szommer József bácsalmási jegyző kezdeményezésére mozgalom indult meg az iránt, hogy a kormány Bácsalmáson adóhivatalt létesítsen.

— **Áthelyezett tanfelügyelők.** A közoktatásügyi miniszter Eördög Béla szepesvármegyei kir. segédtanfelügyelőt Zomborba, Bugel Jenő bácsalmási segédtanfelügyelőt pedig Zomborból áthelyezte.

— **A Várossy-család gyászjelentése.** Az elhunyt érsek családja eme gyászjelentést adta ki: Alulírottak mely fájdalommal jelentjük, hogy szeretet és felejthetetlen fivérünk, nagybátyánk, illetve sógorunk veszprémi Várossy Gyula a kalocsai és bácsi törvényesen egyesített egyházmegyék érseke, Ó császári és apostoli királyi felségének valóságos belső titkos tanácsosa, Zombor szab. kir. város diszpolgára, a budapesti egyetem bekebelezett hittudományi doktora f. évi október 28-án este 7 órakor, életének 65-ik évében, Isten szent akaratába megnyugodva, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. A boldogult holttestének beszentelése november 3-án reggel 8 órakor az érseki székház alsó kápolnájába lesz, ahonnan drága halottunkat az Iskolanének templomába, innen pedig a szentmise-áldozat befejeztével végső nyugvó helyére, a főszékességvárosi sírboltba kísérik. Kalocsa 1910

október hó 29. Áldás és béke hamvaira! veszprémi Várossy Károly, veszprémi Várossy Tivadar fivérei, veszprémi Várossy Károly veszprémi Várossy György, veszprémi Várossy Gyula unokaöccseiei. Virter Ferencné szül. veszprémi Várossy Clementina, veszprémi Várossy Ilonka, veszprémi Várossy Paula unokahugai, veszprémi Várossy Károlyné szül. gyurgyovai Gyurgyovánszky Etelka, veszprémi Várossy Tivadarné szül. trencsényi Felicides Ilonaszógoronói, Virter Ferencsógora.

— **Meghívó.** A kulai dalárda 1910 évi november 19-én a „Polgári Olvasó-Egylet” helyiségében táncdal estélyt rendez. Beléptidij személyenként 1·20 K. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapban nyugtáz.

— **Topolyai szolgabíróvá** Dr. Besztyánszky Miklóst választották meg a hétfői közgyűlésen. A topolyai főszolgabírói hivatal törekvő, telkiismeretes tisztviselőt nyert vele.

— **A palánkai főszolgabírói állást** hétfőn töltötték be a vármegyei közgyűlésen. Sigmund János vármegyei aljegyzőt választották meg, aki igen buzgó és kiválóan szakképzett tagja a megyei adminisztrációnak.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Vig Károly, aki Kulán is működött mint ügyvédjelölt, ügyvédi irodát nyitott Zentán.

— **Az újverbászi ifjúsági egyesület** alapszabályait a belügyminiszter megerősítette.

— **Malomégés Bácsbokodon.** A bácsbokodi gőzmalom, Tomanovits György községi jegyző tulajdona, szerdán éjjel ismeretlen módon kigyulladt és porig leégett. A virágzó üzemi gőzmalom pusztulása a tulajdonosnak nagy kárt okozott, noha biztosítva volt, mert a sok gabona és liszt, mely bennégett, nem volt biztosítva.

— **Halálozás.** Dr. Kircz Mór, bajsai községi orvos, m. hó 26-án elhunyt. Temetése mult pénteken d.u. volt nagy részvétel mellett.

— **Szegényház építése.** Mohol község előljárósága 41.540·21 K előiránnyal az egy községi szegényház és egyéb közegészségügyi telep építési munkálatainak biztosítására november 11-én d. e. 10 órakor versenytárgyalást tart. Ajánlat az összes munkanemekre teendő. A költségvetés, tervrajz és feltételek a közigazgatási jegyzői irodában megtekinthetők.

— **A szivarok jelzése elmarad.** A szivarodobozokon eddig jelezve volt a dohánygyár, ahol azok a szivarok előállítva lettek. Ezt a jelzést most már elhagyták s így a szivarozók nem tudhatják többé, honnan kerültek az elfüstöltni valók.

— **A lipitói turó alkonya.** Nem újság már, hogy a lipitói turót fogyasztók legkevésbébbet kapnak a turóban juhtej turójából. Most ujabban olajat kevernek bele. De még milyet! A felvidéken, ahol a „lipitói turót” gyártják, most miniszteri küldöttség tart vizsgálatot.

— **Utépités.** Boldogasszonyfalva község előljárósága a Csurog felé vezető utnak 500 m. hosszban leendő kiépítésére f. hó 13-án d.e. 10 órakor versenytárgyalást tart. Ajánlatok november 12-nek d.e. 12 órájáig nyújtandók be. Vállalatba adatként: a) földmunka, b) terméskő, kavics, kötő- és fedőanyagok szállítása és a kőpálya előállítása; c) műtárgyak előállítása. Bónatpénz gyanánt az ajánlati összeg 2% -a november 12-nek déli 12 órájáig a község pénztáránál teendő le, a nyugta pedig az ajánlat hozzászóló. Az általános és részletes feltételek, költségvetés és ajánlati minta a község jegyzői irodájában betekinthető.

— **Elgázolta a vonat.** Mult vasárnap reggel a gombosi vonalon közlekedő vonat sinei mellett Bácsszentiván és Szond között egy embert vérbe fagyva találtak. A helyszínen megállapították, hogy a szerencsétlenül járt Oláh János apatini végrehajtó, ki a szombat esti vonattal Gombosról jövet, valami felderítlen módon a vonat kerekei alá került.

— **Drágul a vasut.** Beavatott forrásból nyert értesülés szerint a zónarendszert megváltóztatják, az eddigi 16 zóna helyett 32 zónát alakítanak s így főként a nagyobb távolságokban fog megdrágulni az utazás.

— **Közbiztonsági építése.** Csurog község előljárósága 1910 november 16-án d.e. 9 órakor versenytárgyalást tart egy közbiztonsági épület építési munkálatainak biztosítására. Az egyes munkálatokra és szállításokra u. m. föld, kőműves, kőfaragó, ács, vas, cserépfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázó stb. kárpitos és burkolati munkálatokra külön külön is lehet ajánlatot tenni. Előirányzat 10.009·47 K, bónatpénz 5%.

— **Községi puszta fél pótdadó kedvezménye.** Az 1886. évi XXII. tc. értelmében a községekhez közigazgatásilag csatolt önálló puszták tudvalevőleg fél pótdadó kedvezést élveznek. Ezt a kedvezményt, amely sok jogos panaszra adott okot, az ujabban hozott törvény megszüntette. Az idevonatkozó rendelkezéseket tartalmazó törvény jövő év első napján lép életbe. A belügyminiszter most figyelmezteti a községeket és városokat, hogy költségvetéseik elkészítésénél ezen körülményre figyelemmel legyenek és a pótdadó megállapításánál a kedvezmény megszüntetése következtében előálló több bevételt vegyék tekintetbe.

— **Drágább lesz a szivar.** Ez a hír csak mint terv kerül nyilvánosságra. De ha már terv, akkor lesz is valami belőle. E szerint a rövid szivar ára 6 fillér lesz, a britannikáé 16 és a trabukóé 18 fillérré fog emelkedni.

— **Morzsolts uj (friss) tengeri soronkivüli elszállítása.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. évben is intézkedést tett az iránt, hogy a morzsolts uj (friss) tengeri akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban (alla rinfuson) kerül feladásra, f. é. október hó 23-tól kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1911 február hó végéig az élő állatok, a friss hus, friss gyümölcs, a friss főzelek és a tojás küldemények kivételével a vasuti üzletszabályzat 64. § 5. bekezdése alapján minden egyéb kocsiakománnyu teheráru és gabonaszállítmány előtt, sorrendben kívül, de az uj (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsi és szállíttassék el. A mennyiben a befúvarozás alkalmával a berakásra kocsi nem állana azonnal rendelkezésre, a morzsolts uj (friss) tengeri az üzletszabályzat 64. §. 2. pontjának alkalmazása mellett átvéteik mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik. Áru felvételi korlátozás esetén, ha az áru felvétel csak élő állatok és gyorsáru romló élelmiszerekre nézve tartatik fenn, a morzsolts uj (friss) tengeri sem vehető fel.

— **Arcképes cselédkönyvek.** A háztartási segédmunkásnő modern megjelölése alatt tudvalevőleg a cseléd közfogalmat kell érteni s ez a fogalom mihamarább a legriasztóbb valami lesz a polgári társadalom előtt. Nemcsak az megoldatlan, hogy a cseléd szegődése, tartása, felmondása, mi módon szorítható valamely rendszerbe, nemcsak a probléma vár megoldásra, hogy mi módon lehetne jó, becsületes cselédet kapni, de rejtély ma még az is, hogy miképpen lehet megvédelmezni a házi apró vagyont, a gonoszlelkű, romlott jellemű szolgáló ellen. Napról-napra szaporodik az olyan panaszok sora, hogy hamiskönyvvel, lopott, idegen bizonyítványokkal beszegődött leánycseléd tetemes kárt okozva, lopásával megszökik. Az aradi rendőrség igen egyszerű módon és hathatósan tudna, ha nem is véget vetni, de mindenesetre súlyos gátat emelni a hamis vagy lopott könyvekkel fűzött visszaéléseknek. Az ő tervük az volna, hogy fel kell a cselédkönyveket fényképpel szerelni, ami költség tekintetében sem keresztülvihetetlen, de a cseléd tartó polgárság részére feltétlenül célszerű védelmi mód volna. Érdemes evel a kérdéssel foglalkozni s hihető, hogy az egész országban ezen a módon egyöntetű eljárás fogja ezt a nehéz kérdést megoldani.

— **Gőzfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. — Kádfürdők naponta férfiak és nők számára. Fürdőnyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

**Jóság,
ár és
súlyra**

kell a szappan összehasonlításánál és
bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
szappana sem éri el a

**Schicht
szarvas
szappanát**

minden jó tulajdonságában, tiszta-
ságában, mosóképeségében, légyságá-
ban és olcsóságában.

Gabona árak: Budapesten:			
Buza	—	—	10.58
Zab	—	—	8.33
Tengeri	—	—	5.54
Kulán:			
Buza	—	—	9.75
Zab	—	—	7.20
Tengeri	—	—	4.65

Am. kir. államvasutak menetren pje

Érvényes 1910 október 1-től

Budafastról kel. p. u. Zimony felé indulás
reggel 7 10 (gyors), 7 45, 12 50, délután
2 20, 3 20 (gyors), 6 25, 10 10 órákor.

Budafest felé indulás Hegyes-Feketehegyről
reggel 5 56, délután 12 03, 5 33 (gyors)
és este 8 58 órákor.

Hegyes-Feketehegyről Palánkára reggel 7 10,
délután 3 20 és 7 47 órákor.

Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reggel 3 00,
8 18 és délután 2 35 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 00, 10 25,
délután 1 45, 6 55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Óbecsére reggel 3 10, 7 51 és dél-
után 4 35 órákor.

Óbecséről Zomborba reggel 3 44, 9 10 és dél-
után 2 33 órákor.

Zomborból Újvidékre reggel 2 30, 6 51 és
délután 3 46 órákor.

Újvidékről Zomborba reggel 2 17, 7 51 és
délután 1 55 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4 37, 11 43 és
délután 1 38 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4 45, 10 36, dél-
után 2 30, 7 22 órákor.

Újvidékről Óbecsére reggel 4 32, 9 15, dél-
után 4 53 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6 15, 9 44, dél-
után 1 50, 6 53, 8 35, 11 05 órákor.

Szegedről Szabadkára reg. 3 05, 7 48, 11 30
délután 3 12, 4 55, 6 34, 10 20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra reggel
4 30, délután 3 10, 7 10 órákor.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára reggel
3 05, 10 40, délután 4 órákor.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka reggel 4 58
8 30.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos reggel 5,
délután 12 53, 5 33 órákor.

JURSZIK JÁNOS KULA

Üveg, porellan, tükör, kép
és china-ezüst áru raktár

*Villanycsillárok
nagy választékban*

Téglagyári körkemençe

teljes felszereléssel

6 hold földdel

családi okok miatt rendkívül olcsó áron
sürgösen eladó. Hol? Megmondja a
Délbácskai birtok és hitelforgalmi intézet
Óbecsén 1-2

Zongora- esetleg hegedű-

tanításra gyermekeket szolid díjazásért
elvégelek. Házhoz is járok.

Fogl Pál kántor, Kula

Arany óra, lánc, gyűrű,
fülbevaló, nyakék 4

és mindenféle ékszer leg-
olcsóbban és legnagyobb
választékban kapható

BECHERER FERENC
órás, ékszerésznél Kulán

ŐSZI FÉRFIÖLTÖNYÖK

készülnek mérték után, remek szabás-
és divatos-kivitelben, ugyszintén fel-
öltők bel és külföldi finom szövetekből

BISCHOF FERENC Alapítva 1894
SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN

Az elismert legjobb legelterjedtebb
magyar napilap

AZ UJSÁG

Szerkesztőség, kiadóhivatal Budapest
Rákócziút 54. Főmunkatársak *Herceg
Ferenc, Kenedi Géza, Kőbor Tamás,
Kozma Andor.*

Felelős szerkesztő *Gajáry Ödön.*
Szerkesztő társ *dr. Ágai Béla.*

Előfizetési árak: 1 hónapra 2.40 K,
negyedévre 7 K, félévre 14 K, egész
évre 28 K.

**Levélpapír
újdonságok**

20 f, 50 f, 60 f,
1, 1.20, 2 és 3 K
árban

Berkovits
nyomdájában
Kulán

PONGRÁCZ A. SÁNDOR

URISZABÓ DIVATTERME, KULA

Magyar, angol, skót gyártmányu

divat szövetek raktára

A Szolgabírói hivatal mellett Kulán

kiadó egy üzleti helyiség

2 szoba, 1 konyha, éléskamra, pince
és padlás nagyon alkalmas bádogos,
borbély, cipész, szijgyártó, hentes
vagy bőrkereskedőnek, liszt üzletnek,
az üzleti ajtó befalazásával kellemes
lakása volna valamely tisztviselőnek.
Bővebbet *Nagy István bőrkereske-
dőnél Kulán.* 3

Ifj. ÁBEL JÓZSEF
ANGOL SZABÓ KULÁN

T. C. Tisztelettel értesítem, hogy
őszi és téli magyar és angol
divatszöveim megérkeztek.

Különös kedvező bevásárlásom által ama
kellemes helyzetben vagyok, hogy remek
őszi és téli öltönyöket, felöltő s téli kabá-
tokat már *20 frt-tól* modern kivitelben
készítek. Kérem, mielőtt ruhaszükségletét
máshol megrendelné, szöveim valódisá-
gáról és olcsó árainról meggyőződni szí-
veskedjék. Jó munkáért szavatolok.
Vidéki meghívásra személyesen jövök.

Fix fizetés és magas jutalék mellett
alkalmazunk *vidéki ügynököket*, sors-
jegyek részletfizetésre való eladásához.
Havonként elérhető jövedelem 300-600
K. *Hecht bankház részv.-társaság
Budapest Ferenciektere 6.* 5-12

**A MAGGI-féle
húsleves-koczká**

5 fillérért kapható Kulán

Treuer György vegyeskereskedésében
Széchenyi út 730

Használati utasítás: 5

Öntsük le a kockát 1/4 liter forró vízzel
és a legfinomabb húsleves kész.
Aki gyengébben szereti a levest, az inye
szerint kevéssel több vizet adjon hozzá.